

In de afgelopen maanden werden zoo tegen prijzen, die 40 tot 60 percent bleven beneden de in den vrijen handel geldende, aan de leden geleverd: Bourgogae, Spaansche en Portugeesche wijn (!!!), limonade, sigaren en sigaretten, linnengoed en stoffen voor de vervaardiging van kleedingstukken, enz.

Het bureau der vereeniging, de groote vergaderzaal, monsterkamers, een proeflokaal (voor de wijnen en sigaren), dat alles is in dit huis ondergebracht. Natuurlijk: contante betaling.

Voor de vervaardiging der kleedingstukken uit de gekochte stoffen is zelfs een eerste klas kleermaken aangenomen, die tweemaal per week zitting houdt voor maatnemen en passen. „Alles bijeen, komt een broek van de allerbeste stof op 80 francs, tegen 140 à 150 francs bij den besten kleermaker.”

Het personeel der artsenvereeniging is tevens werkzaam bij deze verbruiksvereeniging, zoodat men slechts één nieuwe werkkraft behoefde aan te stellen. De chef de bureau ontvangt 25 percent van de baten, die de vereeniging ontvangt. Hij treedt als directeur van de Verbruiksvereeniging op, knoopt de noodige connecties aan en doet de gewenschte bestellingen.

In het verlopen eerste halfjaar bedroeg het voordeelig saldo der vereeniging 10.000 francs, een cijfer, dat bij de uitbreiding, die de zaken der vereeniging ondertusschen hebben ondergaan, spoedig tot een veelvoud zal stijgen.

(N. Rott. Courant).

Men kan zich best voorstellen, hoe ook de artsen er toe komen, zich te verweren tegen de dolzinnige eischen der verkoopers. Maar moeten zij nu ook fijne wijnen voor een koopje zien te krijgen? Van het *noodige* moet de burgerij zich voorzien; zij behoeft zich niet te laten plaatsen voor de keus tusschen gebrek of ondergang. Maar coöperatie tot het verkrijgen van weelde, lijkt mij al zeer stuitend. Is het doel van weelde niet in hoofdzaak, te kunnen laten zien, dat men die kan betalen? En dan is het toch hetzelfde, of men x-flesschen van y gulden of 2 x flesschen van $\frac{1}{2}$ y gulden op tafel kan zetten, en het eerste is nog wel zoo gezond.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE VERPLEGING IN DE MARINEHOSPITALEN.

Onder dit opschrift wordt op bladzijde 170 van het *Nederl. Tijdschr. voor Geneesk.* van 10 Januari 1920 medegedeeld, dat de geneeskundige dienst der zeemacht blijkbaar niet bij machte is zelf te beslissen over de vraag, of in het marinehospitaal te Nieuwediep vrouwelijke verpleging al dan niet moet worden ingevoerd.

Als secretaris eener commissie, destijds door den minister van marine ingesteld om dit en andere vraagpunten in zake de verpleging in de marinehospitalen te bestudeeren en onder oog en te zien, stel ik er prijs op mede te deelen, dat deze commissie, in hoofdzaak bestaande uit officieren van gezondheid der zeemacht, zich wel degelijk competent achtte over de bovengenoemde vraag een oordeel uit te spreken, welk oordeel luidde, dat zij beslist de voorkeur gaf aan mannelijke verpleging.

's-Gravenhage,
16 Januari 1920.

D. J. VRIJDAG,

officier van gezondheid 1ste kl. K. M..

VERGADERINGEN VAN GENEESHEEREN OP ZONDAG.

Met groote instemming las ik wat collega VAN DER DRIFT schreef over het vergaderen op Zondag. Wie volk en huisgezin van de Zondagsrust berooft, doet beide uit godsdienstig, maatschappelijk en hygiënisch oogpunt schade. Nu schijnt het wel, dat een arts door zijn beroep vooral oog heeft voor de materiele dingen, maar de geestelijke (d. z. niet alleen godsdienstige) hebben toch ook groote waarde. En door steeds op Zondag te vergaderen werken wij deze natuurlijk tegen. Voor het eigen huisgezin

van den arts is het m. i. ook allesbehalve gezellig en goed, dat de man en vader, die al zoo vaak afwezig is, nu ook nog 's Zondags niet in den kring is. Door overleg en samenwerking is het hier ter stede gelukt, reeds jaren lang, de practijk op Zondag sterk te verminderen; ik houd mij overtuigd, dat de vergaderingen op Zondag bij goeden wil evenzeer door samenwerking overbodig zullen worden. Dan eerst zal er ook in onze maatschappij „recht voor allen” zijn, d. w. z. ook voor hen die uit beginsel tegen reizen op Zondag zijn.

Kampen, 17 Januari 1920.

W. TEN KATE.

HULP VOOR DE KINDEREN VAN WEENSCH E ARTSEN.

In een schrijven van collega STRITZKO, „geschäftführender Vertreter der wirtschaftlichen Organisation der Aerzte Wiens”, werd mij verzocht mijn medewerking te verleen om te bewerken, dat de reiskosten van Zevenaar af naar de verschillende woonplaatsen der Nederlandsche artsen, die kinderen van Weensche collegae in huis zullen nemen, door de Nederlandsche artsen betaald zullen worden, omdat bij den lagen koers der kronen het te Weenen bijeengebrachte geld niet toereikend zou zijn om dat reisgeld in Nederlandsch geld te betalen. Daarop heb ik onmiddellijk geseind, dat de Nederlandsche artsen dat gaarne zouden doen. Het spreekt van zelf, dat iedere collega dit ook gedaan zou hebben, overtuigd, dat het geld er komen zal, omdat het er komen moet. Daarom herhaal ik mijn verzoek: zend toch uw bijdrage onder motto „Weensche artsen-kinderen” aan de Geldersche Crediet-Vereeniging te Oss. Zou er te veel komen, dan is dit bestemd om de Weensche collegae of hun kinderen op de een of andere wijze te helpen. Tot nu toe kwamen in het geheel pas in f 100.— van tien verschillende collegae.

Oss, 17 Januari 1920.

CORN. A. VERBEEK.

OVER DEN VORM VAN DE MAAG.

In antwoord op de opmerkingen van BLES het volgende:

Ad I. Daar de voor mijn proeven gebruikte honden met graagte tot 1½ liter voedsel nuttigden, kan men moeilijk de door mij gegeven hoeveelheid van één liter aardappel-puree een overvoeding en de daarmee overeenstemmende foto, die van een overvulde maag noemen.

Ad II. De opmerking, dat de verschillen in de fig. 3 en 4 te verklaren zijn uit het feit, dat in het eene geval de plaat gelegen heeft op den rug, of in het andere geval op den buik van den hond, zou kunnen opgaan, indien niet gebleken ware, dat in elken stand van hond en plaat de radiogrammen precies hetzelfde zijn.

Ad III. De opmerking, dat bij fig. 3 de zijdelingsche opname een grootere afmeting van de maag te zien zou hebben gegeven dan de gelijksoortige afmeting bij fig. 1, is volstrekt niet ter zake dienende. Men kan alleen maar over vormverandering bij verschillenden aard van vulling oordeelen, als men beelden vergelijkt, die op dezelfde wijze genomen zijn, hetgeen met fig. 1 en 3 het geval is. Vandaar dan ook, dat Röntgenologen bij den mensch altijd het beeld van de maag in ventro-dorsale richting weergeven en vergelijken. Of de maag in zijdelingsche richting bij fig. 3 grooter geweest zou zijn, is volstrekt niet vooruit te zeggen, daar dit ervan afhangt, of de peristolische samentrekking van de maag bij fig. 1 en 3 verschillend is.

Ad IV. BLES verwijt mij het gebruik van den term *zware metaalzouten*; ik heb daarmee echter de terminologie der scheikundigen gevolgd. Het vraagstuk der zwaarte dier zouten en van den invloed daarvan op den maagvorm is door BLES en niet door mij aangeroerd. Met de enkele opmerking, die BLES hierover maakt, is het echter niet afgedaan, daar het voor de Röntgenologen nu nog een strijdpunt uitmaakt (zie HESSER en CRUNMACH).

Ad V. Dat BLES niet begrijpt, waarom „de buisvormige maag van HOLZKNECHT” allerminst geschikt zou zijn om één liter of meer voedsel te bevatten, is wel verklaar-